

شیوه‌نامه نگارش گزارش پایان پروژه دانشگاه جامع علمی

کاربردی

دبیر خانه شورای تحصیلات تکمیلی

فهرست

قالب نگارش دانشگاه

۱. نگارش گزارش پایان پروژه تخصصی	۳
۱-۱. کلیات	۳
۲-۱. ساختار	۵
۱-۲-۱. مقدمه	۶
۲-۲-۱. پیشینه مطالعاتی	۱۱
۳-۲-۱. روش اجرای پروژه	۱۲
۴-۲-۱. تجزیه و تحلیل داده‌ها	۱۵
۵-۲-۱. بحث و تفسیر	۱۶
۲. ویرایش و نکات فنی گزارش پایان پروژه	۲۰
۱-۲. جلد	۲۰
۲-۲. اندازه و نوع قلم مورد استفاده	۲۱
۳-۲. حاشیه بندی و فاصله گذاری	۲۳
۴-۲. شماره گذاری	۲۴
۵-۲. جداول، شکل ها و نقشه ها	۲۶
۶-۲. روابط ریاضی و فرمول ها	۲۷
۷-۲. پانوشت یا پاورقی	۲۸
۸-۲. درج لغات لاتین	۲۹

تهذیب‌الاسرار ابوسعید خردگوشی نیشابوری. در قرن پنجم و پس از آن نیز بر تعداد رساله‌ها، به‌ویژه رساله‌های فارسی افزوده شد. **کشف‌المحجوب** علی‌بن‌عثمان هجویری و **التعرف** کلاباذی از رساله‌های فارسی‌زبان بودند.^۱

امروزه، دانشجویان در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری با ارائه گزارشی تحقیقی درباره‌ی موضوعی مشخص و زیر نظر استاد راهنما و مشاور و با رعایت تمام اصول و قواعد روش تحقیق، مدرک تحصیلی خود را اخذ می‌کنند. در **دایرة‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی** در تعریف و توضیح پایان‌نامه یا رساله چنین آمده است:

تز، رساله یا پایان‌نامه نوشته‌ای است که به وسیله‌ی داوطلب درجه‌ی دانشگاهی به‌عنوان یکی از شرایط احراز آن ارائه می‌شود و نویسنده آن دانشجویی است که زیر نظر یک هیئت علمی کار می‌کند. موضوع پایان‌نامه معمولاً محدود و تخصصی است و تحقیق در مورد آن، زمان مشخص و مبتنی بر روش علمی را طلب می‌کند.^۲ پایان‌نامه‌ها از این نظر که نخستین تحقیق جدی‌ی روشمند دانشجوی دوره‌ی زمانی مشخصی است و نیز نتیجه‌ی فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی اوست، اهمیت دارد.

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران با راه‌اندازی پایگاه اطلاعاتی چکیده‌ی پایان‌نامه‌های دانش‌آموختگان داخل و خارج کشور، چکیده‌های تمام پایان‌نامه‌های تحصیلی را در اختیار دانشجویان و پژوهشگران قرار داده است. در این پایگاه، قدیم‌ترین پایان‌نامه‌ی دانش‌آموختگان خارج کشور مربوط به سال ۱۹۰۹م در مقطع دکتری مهندسی است و قدیم‌ترین

قالب‌های نگارش دانشگاهی

۱ نگارش گزارش پایان پروژه

۱-۱. کلیات

در سال ۱۵۸۰م میشل دو مونتاین کتاب دوجلدی خود را با عنوان **رساله‌ها** منتشر کرد و در پی آن روزنامه‌های اروپایی او را مبتکر رساله‌نگاری دانستند. مونتاین در تعریف رساله گفته است: «جمع‌آوری هر مطلب و سند و شاهد درباره‌ی یک تاپیک با مقدمه و نتیجه‌گیری است... و تأکید بر یک تاپیک یعنی نپریدن از این شاخه به آن شاخه و پرداختن و تمرکز کردن تنها روی یک موضوع و مسئله». در **دانشنامه جهان اسلام** به چگونگی گسترش رساله‌نویسی در قرن چهارم هجری در میان صوفیان اشاره و نوشته شده است که در این قرن صوفیان و عارفان بیش از پیش به نگارش رساله روی آوردند و به ثبت آرا و نظریات بزرگان تصوف در سده‌های پیشین پرداختند. در نیمه‌ی قرن چهارم هجری، نوع ادبی خاصی در مکتب صوفیه نمودار شد که به «دستینه‌های صوفیه» مشهور بود. دستینه‌های مهمی که در این دوران نوشته شد و همه به عربی بود عبارت است از: **قوت‌القلوب** مکی، **اللمع فی التصوف** ابونصر سراج طوسی، **التعرف لمذهب اهل التصوف** ابوبکر کلاباذی و

1. <http://www.encyclopaediaislamica.com/madkhal2.php?sid=3585>

۲. **دایرة‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی**، عباس حرّی (سروراستار) (تهران: کتابخانه ملی

جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱)

1. <http://www.iranianshistoryontheday.com/farsi.asp?GM=8&GD=2>

پایان‌نامه دانش‌آموختگان داخل کشور مربوط به سال ۱۳۱۰ش و در مقطع کارشناسی ارشد علوم انسانی است.^۱

۲-۱. ساختار

هر فعالیت پژوهشی برای تعمیم و انتقال یافته‌های خود به صورت مشخص و روشن باید در قالب و چارچوبی تهیه شود. رساله‌ها و پایان‌نامه‌های دانشگاهی نیز از این امر مستثنا نیستند و باید مطابق با الگویی استاندارد و علمی و در ساختاری هماهنگ تدوین شوند. با اینکه اختلاف نظر جزئی در نحوه تنظیم ساختار رساله بین رشته‌های مختلف علوم به چشم می‌خورد، تمام فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه‌ها بر روش تحقیق مبتنی‌اند. انجمن روان‌شناسی آمریکا (APA) طی انتشار شیوه‌نامه‌ای، اصول و قواعدی را تدوین و به مؤلفان و پژوهشگران معرفی کرده است تا آن را در تهیه گزارش‌های پژوهشی و طرح‌های تحقیقاتی به کار بندند. شیوه‌نامه APA از سوی دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی تقریباً تمام کشورها در حوزه‌های مختلف علوم پذیرفته شده است.^۲ بر اساس ساختار APA، که مناسب‌ترین الگو برای طرح‌های تحقیقاتی شناخته شده است، پیکره هر رساله یا پایان‌نامه دانشگاهی پس از مطالب مقدماتی (شامل صفحه بسم‌الله، صفحه عنوان، چکیده، تشکر و قدردانی و فهرست مطالب) در پنج فصل تدوین می‌شود:

۱. مقدمه؛

۲. بررسی پیشینه مطالعاتی؛

۳. روش پژوهش؛

۴. تجزیه و تحلیل داده‌ها؛

۵. بحث و تفسیر.

۱-۲-۱. مقدمه

در مقدمه هر گزارش پژوهشی کلیاتی درباره موضوع تحقیق و حدود آن، طرح مسئله، اهمیت و اهداف پژوهش، فرضیات و تعریف عملیاتی متغیرها بازگو می‌شود.

۱-۲-۱-۱. موضوع تحقیق: نخستین چیزی که در ذهن پژوهشگر برای انجام هر تحقیقی شکل می‌گیرد، موضوع پژوهش است. ذهن مبتکر و روحیه کاوشگر محقق او را در انتخاب موضوعات بدیع و علمی یاری می‌رساند. پژوهشگر پیش از انتخاب موضوع، باید ملاک‌ها و معیارهایی را برای آن در نظر بگیرد؛ از جمله اینکه موضوع تحقیق کلی نباشد، محدوده زمانی و مکانی داشته باشد، تحقق‌پذیر باشد و امکان اجرا داشته باشد، مطابق با مقتضیات فرهنگی و سیاسی حاکم بر جامعه باشد و...^۱.

۱-۲-۱-۲. مسئله تحقیق: پس از انتخاب موضوع و تعیین محدوده

زمانی و مکانی آن، پژوهشگر به طرح مسئله می‌پردازد و از مشکل یا مجهولی خبر می‌دهد که پاسخ آن نزد هیچ کس و در هیچ جا وجود ندارد. وی باید در تحقیق روشمند و هدف‌دار، ابعاد نامعلوم مسئله را آشکار کند و به یافته‌های جدید در باب آن دست یابد. آنچه درباره مسئله باید بدانیم این است که مسئله بر اثر دانستن تمام اطلاعات موجود در آن حوزه یا رشته علمی خاص ایجاد می‌شود؛ برای یافتن پاسخ آن

۱. ر.ک: همان‌جا

۲. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، ج ۲

(تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۳۲

۱. برای تفصیل بیشتر ر.ک: فریدون کامران، روش تدوین طرح‌های پژوهشی (تهران: استادیار:

دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۲۱-۳۱

هدف نقطه‌ای است که محقق قصد وصول به آن را دارد بر همین اساس اهداف تحقیق مواردی هستند که محقق قصد رسیدن به آن‌ها و یا تحقق آن‌ها را دارد. به عبارت ساده‌تر اهداف پژوهش در پاسخ به این سؤال مطرح می‌شوند که چرا محقق تحقیق خاصی را انجام می‌دهد. بدین ترتیب این اهداف می‌توانند مبین واقعی اهمیت و ضرورت تحقیق هم باشند^۱.

در برخی رساله‌های پژوهشی، هدف ممکن است بنیادی باشد، یعنی به بسط علم و دانش کمک کند؛ یا اینکه کاربردی باشد، به این معنا که مسئله یا معضلی را در جامعه حل کند و به ارتقای سطح کیفیت یا کمیت چیزی کمک کند^۲.

۱-۲-۱-۴. **فرضیات:** محقق در این مرحله با تکیه بر دانشی که پیشتر درباره موضوع پژوهش کسب کرده است، پاسخ‌های احتمالی خود را در قالب حدس و گمان عالمانه برای حل مسئله ارائه می‌کند. این پاسخ‌ها همان فرضیه/ فرضیات تحقیق است؛ بنابراین فرضیه با مسئله تحقیق ارتباطی دوسویه دارد. نویسندگان فرضیه را جمله‌ای خبری می‌دانند که دربردارنده «راه حل پیشنهادی پژوهشگر برای حل مسئله است»^۳ و به وسیله آزمون‌هایی قابل تأیید یا رد شدن است. همچنین گفته‌اند که فرضیه «حدس، ظن، گمان، یا توضیح آزمایش نشده پژوهشگر درباره رابطه بین چند متغیر، رفتار، پدیده یا واقعه معینی که به وقوع

مراجعه به افراد و یا منابع و اسناد سودی ندارد و مجهولی است که جامعه علمی به آن نپرداخته است و پاسخ آن را نمی‌داند. محقق در طرح مسئله باید به این سؤالات پاسخ دهد: «آیا مسئله کاملاً روشن است؟ آیا چارچوب نظری برای این مسئله فراهم شده است؟ آیا مفاهیم موجود در مسئله دقیقاً تعریف و تبیین شده است؟ آیا توانایی و مهارت لازم برای انجام پژوهش وجود دارد؟»^۱

۱-۲-۱-۳. اهمیت و اهداف پژوهش: یکی از مباحث مهم

مقدمه، تبیین اهمیت و ضرورت پژوهش و اهداف آن است. محقق باید با اشاره به آثار بالقوه و بالفعل اجرای طرح پژوهشی خود، کاربرد نتایج و یافته‌های تحقیق را برای مسئولان و دست‌اندرکاران امر توضیح دهد^۲. همچنین در توجیه ضرورت انجام و اجرای پژوهش خود با دلایل منطقی و استوار استدلال کند که چرا انجام چنین تحقیقی مهم و ضروری است؛ برای رفع کدام‌یک از نیازهای فردی و اجتماعی طرح‌ریزی شده است؛ چگونه به افزایش سرمایه علمی منجر می‌شود؛ چه نظریه جدیدی را بنیان می‌نهد و یا چه چیزی بر نظریه‌های پیشین می‌افزاید^۳. هر پژوهشی هدف و مقصودی دارد و تلاش پژوهشگر برای رسیدن به آن انجام می‌شود. هر پژوهشی ممکن است علاوه بر هدف کلی، اهداف جزئی نیز داشته باشد. هدف کلی تحقیق در ارتباط با مسئله تحقیق، و پاسخ به آن است.

۱. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، *راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی*، ج ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۴۱
۲. فریدون کامران، *روش تدوین طرح‌های پژوهشی* (تهران: استادیار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۳۷
۳. نعمت‌الله موسی‌پور و سید حمیدرضا علوی، *نگارش علمی*، ج ۲ (انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۸۸)، ص ۳۱

۱. همان، ص ۳۵

۲. محمدرضا حافظ‌نیا، *مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی*، ج ۱۲ (تهران: سمت، ۱۳۸۵)، ص ۲۵۵

۳. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، *راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی*، ج ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۸۱

مفهومی متغیر، آن را به صورت عملیاتی هم تعریف می‌کند تا بتواند آن متغیر را مشاهده‌پذیر کند. تعریف عملیاتی «بر ویژگی‌های قابل مشاهده استوار است... و فعالیت‌های محقق را در اندازه‌گیری یا دستکاری یک متغیر مشخص می‌سازد... و راهنمای محقق است در آنچه باید انجام گیرد و شیوه انجام گرفتن آن»^۱.

۱-۲-۲. پیشینه مطالعاتی

اگر هر پژوهشی بر نظریه‌ها و یافته‌های مرتبط با موضوع تحقیق بنا نهاده شده باشد، از مبانی علمی استواری برخوردار است. مطالعه تاریخیچه موضوع، بررسی نظریه‌های مرتبط با موضوع تحقیق و شناسایی تحقیقاتی که به صورت مستقیم و غیرمستقیم (در ایران و سطح جهان) درباره موضوع انجام شده است، همان پیشینه مطالعاتی تحقیق به‌شمار می‌آید. «هر قدر تعداد ارتباط‌ها و پیوندهای ممکن یک مطالعه با مطالعات پیشین و تئوری‌های موجود بیشتر باشد، سهم و اهمیت آن در بسط دانش بیشتر خواهد شد»^۲. در باب ضرورت بررسی پیشینه تحقیق باید گفت با مرور پیشینه تحقیق مسئله پژوهش محدود و تعریف می‌شود؛ یافته‌های تحقیق در چارچوب تحقیقات قبلی قرار می‌گیرد؛ از دوباره‌کاری و تکرارهای ناخواسته در انجام پژوهش جلوگیری می‌شود؛ و سرانجام محقق با بررسی پیشینه تحقیق می‌تواند از روش‌ها و ابزارهای اندازه‌گیری، روش نمونه‌گیری، تعیین حجم نمونه، و روش گردآوری مناسب‌تری استفاده

نپیوسته یا هنوز اتفاق نیفتاده است»^۱. برخی نیز اشاره کرده‌اند که «فرضیه پیش‌بینی منطقی رابطه موجود بین دو یا چند امر یا پدیده اجتماعی است که در تحقیقات اجتماعی آن‌ها را متغیر می‌نامند»^۲. در بیان ملاک‌های تدوین فرضیه و ویژگی‌های آن به این موارد اشاره شده است: ۱. آزمون‌پذیر بودن؛ ۲. روشن و واضح بودن؛ ۳. قابل بررسی بودن؛ ۴. فارغ از مفاهیم ارزشی بودن؛ ۵. منطبق بودن بر ارزش‌های حاکم بر جامعه؛ ۶. عینی و ملموس بودن^۳.

۱-۲-۵. تعریف عملیاتی متغیرها: در تعریف متغیر گفته‌اند که

پدیده یا مفهومی است که بر اثر عاملی تغییر می‌کند یا خود باعث تغییر می‌شود. به عبارت دیگر هر پدیده اجتماعی، صفت، عدد یا عنصر کمی یا کیفی که در برابر صفت، عدد یا عنصر کمی و کیفی دیگر تغییر کند متغیر نامیده می‌شود... و دارای دو ویژگی اساسی: تغییرپذیری و سنجش‌پذیری است^۴.

پژوهشگر در این بخش تمام متغیرهایی را که در فرضیه یا سؤال یا مسئله تحقیق از آن‌ها نام برده است، تعریف می‌کند. این تعریف به دو صورت مفهومی و عملیاتی (کاربردی) انجام می‌شود. برای مثال در تعریف مفهومی متغیر مهاجرت از «واژه‌های انتزاعی و ملاک‌های فرضی» استفاده، و ماهیت آن شناسانده می‌شود. پژوهشگر پس از تعریف

۱. نعمت‌الله موسی‌پور و سید حمیدرضا علوی، نگارش علمی، چ ۲ (انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۸۸)، ص ۳۷

۲. فریدون کامران، روش تدوین طرح‌های پژوهشی (تهران: استادیار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۴۲

۳. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، چ ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۸۴-۸۸

۴. فریدون کامران، روش تدوین طرح‌های پژوهشی (تهران: استادیار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۵۳-۵۴

۱. زهره سرمد، عباس بازرگان و الهه حجازی، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، چ ۱۷ (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)، ص ۴۰

۲. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، چ ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۱۰۳

مشخص باشد^۱. در بیشتر کتاب‌های روش تحقیق و نحوه تدوین گزارش‌های تحقیقاتی به دو روش نمونه‌برداری اشاره شده است:

نمونه‌برداری احتمالی: در این نمونه‌ها که به نمونه‌های اتفاقی و نیز تصادفی مشهورند، اصل شانس برابر برای انتخاب افراد جامعه جهت عضویت در نمونه رعایت می‌گردد. نتایج این نمونه‌ها قابلیت تعمیم به کل جامعه مورد نظر را دارد؛ بنابراین این دارای ارزش و اعتبار علمی است^۲.

نمونه‌برداری غیراحتمالی: این نمونه‌ها بر اساس رعایت اصل شانس برابر برای افراد جامعه انتخاب نمی‌شود، بلکه با نظر محقق برگزیده می‌شود؛ بنابراین به آن‌ها نمونه‌های غیراتفاقی یا توش‌دار می‌گویند... نتایج و شاخص‌های محاسبه‌شده آن‌ها را نمی‌توان به جامعه آماری تعمیم داد... از این رو اعتبار علمی ندارد^۳.

۱-۲-۳-۳. ابزار اندازه‌گیری: یکی از بخش‌های مهم در این فصل

تعیین نحوه اندازه‌گیری متغیرهاست. پژوهشگر برای سنجش متغیرها به وسایل و ابزار اندازه‌گیری نیاز دارد. ابزار اندازه‌گیری در هر پژوهشی با توجه به ماهیت و اهداف آن، متفاوت است. «اندازه‌گیری شامل قواعدی است برای اختصاص اعداد به چیزها، افراد یا رویدادها [متغیرها] به

کند^۱. منابع دست‌اول موجود در کتابخانه‌ها، دایرة‌المعارف‌ها، کتاب‌شناسی‌ها، فهرست منابع موجود در پایان‌نامه‌ها، چکیده پایان‌نامه‌ها، مجله‌های علمی و پژوهشی و بانک‌های اطلاعاتی از مهم‌ترین منابع تهیه پیشینه مطالعاتی هستند.

۱-۲-۳. روش اجرای پژوهش

پژوهشگر در این فصل درباره جامعه آماری تحقیق، نمونه آماری و روش‌های نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، روش گردآوری اطلاعات، طرح پژوهش و روش تحلیل داده‌ها توضیح می‌دهد و هر یک را به طور دقیق معرفی می‌کند.

۱-۲-۳-۱. جامعه آماری تحقیق: پژوهشگر با انتخاب جامعه

آماري، محدوده کار خود را مشخص می‌کند. «جامعه آماری مجموعه‌ای از اعضا، افراد و اشیائی است که حداقل دارای یک ویژگی مشترک باشد البته ویژگی همگون و قابل اندازه‌گیری ... لازمه اندازه‌گیری دقیق، تعریف جامعه مورد نظر است^۲».

۱-۲-۳-۲. نمونه: پاره‌ای از جامعه آماری و در واقع معرف آن

است و در پاره‌ای موارد (در نمونه‌گیری به روش احتمالی یا تصادفی) یافته‌های آن قابل تعمیم به کل جامعه آماری است. در انتخاب نمونه باید به مواردی دقت کرد؛ از جمله اینکه نمونه باید با جامعه آماری تناسب داشته باشد، تمام مشخصات جامعه آماری را داشته باشد، و حجم آن

۱. فریدون کامران، روش تدوین طرح‌های پژوهشی (تهران: استادپار: دانشگاه آزاد اسلامی

واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۱۰۲

۲. محمدرضا حافظ‌نیا، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، ج ۱۲ (تهران: سمت، ۱۳۸۵)،

ص ۱۲۲

۳. همان، ۱۳۵

۱. زهره سرمد، عباس بازرگان و الهه حجازی، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، ج ۱۷ (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)، ص ۵۵-۵۶

۲. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، ج ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۱۳۲

منظور کمی ساختن آن‌ها^۱. پرسش‌نامه، فیش‌برداری، مشاهده، مصاحبه، و انواع آزمون‌ها، از ابزارهای اندازه‌گیری تحقیق به‌شمار می‌روند^۲.

۱-۲-۳-۴. روش گردآوری اطلاعات: از مهم‌ترین شیوه‌های

جمع‌آوری اطلاعات، روش مصاحبه، مشاهده، مباحثه و روش کتابخانه‌ای است. در روش مصاحبه، پژوهشگر با گفت‌وگو با فرد یا گروه خاصی اطلاعات مورد نیاز خود را به‌دست می‌آورد. روش مشاهده بیشتر در علوم اجتماعی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و روان‌شناسی اجتماعی کاربرد دارد. در روش مباحثه نیز گروهی از صاحب‌نظران و متخصصان درباره موضوع یا پدیده‌ای بحث و گفت‌وگو می‌کنند و در نهایت نتیجه اظهارنظر آن‌ها جمع‌آوری می‌شود؛ آنچه در این روش مهم است، هدایت روند مباحثه به سوی اهداف تحقیق است. در روش کتابخانه‌ای هم پژوهشگر با شناسایی منابع و اسناد موجود در کتابخانه و مطالعه انتقادی آن‌ها، آگاهی و دانش خود را از موضوع تحقیق ارتقا می‌بخشد و اطلاعات مورد نیاز خود را استخراج می‌کند^۳.

۱-۲-۳-۵. طرح پژوهش: در کتاب راهنمای تدوین رساله و

پایان‌نامه تحصیلی در تبیین طرح پژوهش چنین آمده است:

طرح پژوهش یعنی برنامه، ساختار و استراتژی پژوهش به منظور به‌دست آوردن جواب پرسش‌های پژوهش و کنترل واریانس. اصولاً طرح پژوهش باید به‌گونه‌ای تهیه شود که ۱. به پرسش‌های پژوهش جواب دهد ۲. متغیرهای مستقل و نامربوط و بیگانه را کنترل کند ۳. یافته‌های پژوهش را به موقعیت‌های دیگر تعمیم دهد. بدین ترتیب طرح پژوهشی یک مکانیزم کنترل‌کننده است که نقش آن جلوگیری از مخدوش کردن رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته است^۱.

۱-۲-۳-۶. روش تحلیل داده‌ها: در شرح شیوه تحلیل داده‌ها

«چارچوب اصلی تحلیل داده‌ها، چگونگی معنابخشی به داده‌ها برای تحلیل، چگونگی پردازش داده‌ها، نوع و روش‌های آماری مورد استفاده و دلیل آن‌ها، چگونگی استنباط و نتیجه‌گیری از یافته‌ها» به‌تفصیل بیان می‌شود.

فصل سوم رساله در پژوهش‌های کمی و کیفی تفاوت‌هایی دارد؛ از جمله:

۱. تفاوت در تهیه ابزار پژوهشی: در پژوهش‌های کمی، بیشتر از ابزار پرسش‌نامه و در پژوهش‌های کیفی، از ابزار مشاهده و مصاحبه استفاده می‌شود.

۲. تفاوت در روش تحلیل داده‌ها: در تحقیقات کمی، تجزیه و تحلیل داده‌ها با شیوه‌های آماری و با استفاده از آزمون‌های آماری صورت می‌گیرد؛ اما تحقیقات کیفی بر اسناد و مدارک مطالعاتی و تحلیل

۱. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، چ ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۱۵۷

۲. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، چ ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۲۲۶-۲۲۷

۳. فریدون کامران، روش تدوین طرح‌های پژوهشی (تهران: استادیار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۱۲۰-۱۳۲

واحد رودهن، ۱۳۸۸)، ص ۱۰۳-۱۱۶

۲. نعمت‌الله موسی‌پور و سید حمیدرضا علوی، نگارش علمی، چ ۲ (انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۸۸)، ص ۸۳

عقلانی مبتنی است.

۳. طرح پژوهشی: در تحقیقات کمی طرح پژوهشی تهیه می‌شود؛ اما در پژوهش‌های کیفی طرحی ارائه نمی‌شود.^۱

۱-۲-۴. تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های تحقیق با توجه به اینکه کمی باشند یا کیفی، شیوه تجزیه و تحلیل متفاوتی دارند. در تعریف داده‌های کیفی و کمی باید گفت «چنانچه داده‌ها به صورت واژه (نه به صورت ارقام) به توصیف واقعیت‌ها بپردازند آن‌ها را داده‌های کیفی می‌نامند» و اگر «داده‌های حاصل از اجرای تحقیق به صورت کمی (عدد و رقم) جمع‌آوری شوند آن‌ها را داده‌های کمی می‌نامند». تجزیه و تحلیل داده‌ها رکن اساسی هر پژوهشی است.

داده‌های تحقیق از راه بحث‌های نوشتاری و با استفاده از جداول و نمودارها با دید انتقادی تحلیل و گزارش می‌شوند... معمولاً از جدول‌ها و شکل‌ها برای روشن‌تر کردن روابط یا معنای یافته‌ها استفاده می‌گردد... جدول و شکلی مناسب است که خودش به‌تنهایی برای خواننده قابل درک و واضح باشد... همچنین بحث‌های کلامی (نوشتاری) نیز باید بیان‌کننده ویژگی‌های کلی و روابط بامعنا و جالبی از یافته‌ها بوده و هرگز تکرار محض آنچه به‌وسیله جداول‌ها یا شکل‌ها ارائه شده نباشد...^۳

امروزه، از نرم‌افزارهای SPSS، CASS، STATG و... برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده می‌شود.^۱ تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو مرحله انجام می‌شود: ۱. توصیف داده‌ها (آمار توصیفی)؛ ۲. تحلیل داده‌ها (آمار استنباطی). در توصیف داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی‌ها، نسبت‌ها، درصد‌ها، نمودارها، مقادیر مرکزی و پراکندگی و همبستگی‌ها، داده‌های جمع‌آوری شده خلاصه و طبقه‌بندی و تفسیر می‌شود.^۲ در تحلیل داده‌ها نیز «پژوهشگر با استفاده از آمار استنباطی به بررسی روابط بین متغیرها، تفاوت بین گروه‌های مورد مطالعه و یا تبیین متغیر وابسته از طریق متغیرهای مستقل و غیره می‌پردازد».^۳

۱-۲-۵. بحث و تفسیر

فصل پایانی رساله به تفسیر داده‌های تحقیق و بیان نتایج کلی اختصاص دارد. محتویات این فصل ترکیبی از مطالب فصل دوم و چهارم است؛ به این ترتیب که پژوهشگر در این فصل «حاصل کار خود یعنی آنچه را که در فصل چهارم به‌دست آورده با مطالعات، یافته‌ها و تئوری‌های پیشین که در فصل دوم به آن‌ها اشاره شده ترکیب کرده و مورد بحث قرار

۱. محمد نایب‌پور و ماهرخ بربری، روش تحقیق و پایان‌نامه‌نویسی (تهران: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۷)، ص ۷۷
۲. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، چ ۱۷ (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)، ص ۲۰۷ و ۲۱۲
۳. محمد نایب‌پور و ماهرخ بربری، روش تحقیق و پایان‌نامه‌نویسی (تهران: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۷)، ص ۷۷

۱. ر.ک: عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، چ ۲ (تهران: یسپرون، ۱۳۸۶)، ص ۲۴۸
۲. زهره سرمد، عباس بازرگان و الهه حجازی، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، چ ۱۷ (تهران: آگاه، ۱۳۸۸)، ص ۲۰۷ و ۲۱۲
۳. نعمت‌الله موسی‌پور و سید حمیدرضا علوی، نگارش علمی، چ ۲ (انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۸۸)، ص ۸۷-۸۸

می‌دهد^۱. فصل پایانی هر رساله‌ای به‌طور مشروح شامل این مباحث است:

۱-۲-۵-۱. نتیجه‌گیری: این بخش به تبیین نتایج پژوهش و تفسیر داده‌های تحقیق می‌پردازد. پژوهشگر در این بخش باید تصریح کند که نتایج پژوهش تا چه حد با مبانی نظری و یافته‌های دیگران مطابقت دارد و اگر با یافته‌های دیگران هماهنگ نیست دلیل آن چیست؟ از دیگر مواردی که محقق باید به آن اشاره کند این است که حل مسئله تحقیق به جامعه علمی چه کمکی می‌کند؟ تا چه حد موجب بسط علم و دانش می‌شود؟ و حل مسئله در ساختارهای مختلف جامعه چه تأثیری به‌جا خواهد گذاشت^۲؟

۱-۲-۵-۲ محدودیت‌های پژوهش: در این بخش محدودیت‌های

تحقیق یا عوامل تهدیدکننده نتایج پژوهش معرفی می‌شود.

محدودیت‌های پژوهش، بیان مجموعه عواملی است که ممکن است نتایج پژوهش را مورد تهدید قرار دهد یا از تعمیم بی‌مورد نتایج پژوهش به موارد دیگر برحذر دارد. پژوهشگر دو نوع محدودیت تحقیق را ذکر می‌کند: محدودیت‌های در اختیار پژوهشگر و محدودیت‌های خارج از اختیار پژوهشگر^۳.

۱. عباس خورشیدی و سید حمیدرضا قریشی، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، ج ۲ (تهران: یسطرون، ۱۳۸۶)، ص ۲۱۱

۲. رک: همان‌جا

۳. محمد نایب‌پور و ماهرخ بربری، روش تحقیق و پایان‌نامه‌نویسی (تهران: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۷)، ص ۹۴

۱-۲-۵-۳. پیشنهادها: در بیان پیشنهادهای تحقیق مواردی را باید در نظر داشت: پیشنهادها برآمده از نتایج تحقیق و مرتبط با موضوع تحقیق باشد و نیز امکان‌پذیر و سودمند باشد. «اگر موضوع تحقیق، اهداف و فرضیات یا سؤالات سنجیده انتخاب و طراحی شده باشد هر کدام از نتایج تحقیق می‌تواند اساس پیشنهادی باشند که کاملاً می‌توانند از قابلیت اعتماد بالایی برخوردار باشند^۱».

۱-۲-۵-۴. خلاصه پژوهش: آخرین فرایند رساله‌نویسی، ارائه خلاصه‌ای از مسئله تحقیق، اهمیت و اهداف پژوهش، فرضیات، سؤالات، پیشینه مطالعاتی، جامعه نمونه و روش نمونه‌گیری، ابزار سنجش، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، یافته‌های پژوهش، محدودیت‌های پژوهش و پیشنهادهاست.

دانشگاه جامع علمی کاربردی برای ایجاد هماهنگی بین گزارش پایان پروژه تخصصی، آیین‌نامه‌ای تدوین کرده است. در این آیین‌نامه، هر گزارش پایان پروژه دانشجویی باید به ترتیب شامل این بخش‌ها باشد:

۱) صفحه بسم‌الله؛

۲) صفحه عنوان فارسی؛

۳) تأییدیه هیئت داوران؛

۴) فرم‌های آمادگی دفاع؛

۵) تاییدیه (کد رهگیری) ثبت در سایت پژوهشگاه و فناوری اطلاعات ایران؛

۶) صفحه گزارش ناظر و کمیته راهبری (هر یک در صفحه‌های جداگانه)

۱. نعمت‌الله موسی‌پور و سید حمیدرضا علوی، نگارش علمی، ج ۲ (انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۸۸)، ص ۱۰۷

۲. ویرایش و نکات فنی گزارش پایان پروژه

کلیه مطالب و مندرجات گزارش پایان پروژه می بایست با برنامه Word تایپ و حروفچینی شود. تمامی متن ها روی کاغذ A۴ یک رو تایپ شود. صفحات اصلی می بایست بصورت ساده و بدون استفاده از کادر و یا سرصفحه تایپ شود. خط اول کلیه پاراگراف های متن به استثنای پاراگراف اول هر بخش باید به اندازه ۱ سانتی متر تورفتگی داشته باشد.

۱-۲ جلد

- جنس جلد از مقوا با ضخامت ۲ تا ۳ میلی متر با روکش چرم مصنوعی (گالینگور) می باشد.
- رنگ جلد برای گزارش پایان پروژه مهندسی فناوری ارشد مشکی ، و کارشناسی حرفه ای ارشد آبی روشن انتخاب شود.
- قطع جلد نیم سانتی متر بزرگتر از قطع کاغذ است.
- نوشته های روی جلد بصورت طلاکوب چاپ میگردد.
- آرم دانشگاه جامع علمی کاربردی به طول ۴ و عرض ۱/۵ سانتی متر در گوشه بالایی سمت راست جلد قرار گیرد بطوریکه فاصله لبه ابتدایی آن از بالای ۴ سانتی متر و سمت راست جلد ۱/۵ سانتی متر می باشد لازم است در بالای آرم عبارت وزارت علوم تحقیقات و فناوری ، دانشگاه جامع علمی کاربردی ، نام استان و در زیر آرم نام دستگاه متقاضی و نام مرکز مجری درج گردد .

- (۷) تقدیم و تشکر (هر یک در صفحه‌ای جداگانه)؛
- (۸) چکیده فارسی؛
- (۹) فهرست‌ها شامل فهرست مطالب، فهرست نشانه‌ها، فهرست جدول‌ها، فهرست نمودارها و نقشه‌ها و عکس‌ها؛
- (۱۰) متن شامل مقدمه، پیشینه تحقیق، تجزیه و تحلیل داده‌ها، نتایج و بحث و پیشنهادها؛
- (۱۱) فهرست منابع و پیوست‌ها.
- (۱۲) ۹. چکیده انگلیسی
- (۱۳) صفحه عنوان انگلیسی

شیوه‌نامه نگارش دانشگاه جامع علمی کاربردی

- تمام مندرجات روی جلد به غیر از آرم دانشگاه و عبارت وزارت علوم تحقیقات و... نسبت به خط جدا کننده که در سمت راست قرار دارد و سمت چپ جلد باید کاملاً در وسط قرار گیرد.

- در قسمت عطف، عنوان گزارش پایان پروژه...، نام و نام خانوادگی نویسنده و سال نوشته زerkوب می شود.

- ترتیب و محل قرار گرفتن هر یک از مندرجات دقیقاً مطابق نمونه پیوست میباشد.

- صفحه جلد به انگلیسی که مطالب آن ترجمه روی جلد فارسی است و تاریخ ماه و سال آن به میلادی قید شود.(اختیاری)

- حرف اول کلمات عنوان انگلیسی بجز حروف اضافه بزرگ تایپ شود.

- علاوه بر مندرجات روی جلد که به زبان فارسی است، لازم است کلیه مندرجات به زبان انگلیسی در پشت جلد نیز طلاکوب شود.

۲-۲. اندازه و نوع قلم مورد استفاده

قلم مورد استفاده در تمامی متن یکنواخت و برای فارسی قلم B لوتوس و برای انگلیسی قلم نوع Times New Roman میباشد. اندازه و نوع قلم مورد استفاده در بخش های مختلف گزارش پایان پروژه مطابق جدول زیر می باشد.

~۲۲~

جدول اندازه و نوع قلم مورد استفاده در بخش های مختلف گزارش پایان پروژه

اندازه	نوع قلم	نوع متن
۱۳	B لوتوس نازک	متن فارسی
۱۸	B تیترا	عنوان فصل
۱۶	B لوتوس سیاه	تیتراهای اصلی
۱۴	B لوتوس سیاه	تیتراهای فرعی
۱۲	B لوتوس نازک	چکیده فارسی
۱۲	B لوتوس سیاه	عنوان جدول یا شکل
حداکثر ۱۲	B لوتوس نازک	متن جدول
حداکثر ۱۰	B لوتوس نازک	زیر نویس جدول
۱۰	B لوتوس نازک	پاورقی فارسی
۸	Times New Roman	پاورقی انگلیسی
۱۲	Times New Roman Bold	عنوان چکیده انگلیسی
۱۳	Times New Roman	متن چکیده انگلیسی
۱۳	B لوتوس نازک	فهرست منابع فارسی

نکته: از همین شیوه نامه به عنوان نمونه می توان استفاده نمود.

۲-۳ حاشیه بندی و فاصله گذاری

حاشیه های سمت راست ، بالا و پایین ۲.۵ سانتی متر و حاشیه سمت چپ برابر ۱.۵ سانتی متر می باشد. این حاشیه باید در سرتاسر گزارش پایان پروژه رعایت شود. ضمناً در صورتی که متن به زبان انگلیسی می باشد فاصله هر سطر از سمت راست کاغذ ۲ سانتی متر و از سمت چپ ۳ سانتی متر باشد.

- در صورتی که در برخی موارد اندازه شکل ها یا جدول ها بزرگتر از فضای داخل حاشیه ها باشد، با کوچک کردن آنها و یا با استفاده از کاغذ A3 بصورت تا خورده حاشیه رعایت می گردد.

- تعداد سطرها در هر صفحه حداکثر ۲۷ و حداقل ۲۲ سطر باشد

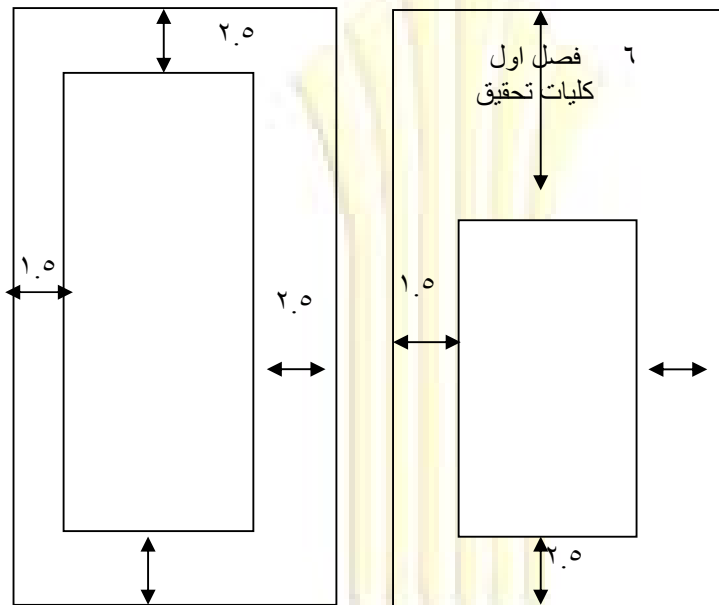
- فاصله سطر ها در تمامی گزارش پایان پروژه برابر ۱ سانتی متر معادل Word در Single است.

- فاصله بین عناوین با متن قبل یک سطر و با متن بعد فاصله نیاز ندارد.

- بین متن و جدول ها و فرمول ها نیز یک سطر فاصله در نظر گرفته شود.

- بین عنوان جدول (شکل، نقشه) و جدول فاصله نیاز ندارد.

* صفحه اول و سایر صفحات هر فصل مطابق الگوی زیر باشد.

الگوی صفحات بعدی

الگوی صفحه ی اول هر فصل

۲-۴ شماره گذاری

۲-۴-۱ شماره گذاری صفحات

- شماره گذاری صفحات مقدماتی و اصلی گزارش پایان پروژه مطابق جدول زیر می باشد ۱ سانتی متر از پایین صفحه و کاملاً در وسط صفحه می باشد.

۲.۵

۲-۴-۲ فهرست مطالب همراه با شماره عنوان و زیر عنوانها به

صورت زیر نوشته شوند.

فصل	بخش	زیربخش	زیر زیربخش
۳	۲	۴	۲

یعنی فصل سوم، بخش دوم، زیر بخش چهارم و زیر زیر بخش دوم شماره تا حداکثر چهار یا پنج سطح یا زیر بخش (از همین کتابچه به عنوان نمونه میتوانید استفاده نمایید)

حد فاصل بین شماره فهرست و شماره صفحه با نقطه چین کم رنگ پر شود

عنوان اصلی فصل ها به صورت توپر (بولد) باشد

-شماره گذاری شکل ها، جدول ها و نقشه ها نیز بصورت فوق میباشد.

مثلاً دهمین شکل در فصل سوم بصورت شکل (۳-۱۰) نوشته می شود.

-پیوست ها با حروف الفبای فارسی نامگذاری می شود. و بعنوان مثال

سومین جدول در پیوست "ب" بصورت جدول (ب-۳) نوشته می شود.

-برای شماره گذاری روابط و فرمول ها نیز عدد سمت راست بیانگر

شماره فصل و عدد سمت چپ شماره رابطه مورد نظر است

مثلاً چهارمین رابطه در فصل سوم بصورت رابطه (۳-۴) نوشته می

شود.

۲-۴-۵. جدول ها ، شکل ها و نقشه ها

شماره گذاری صفحات گزارش پایان پروژه فارسی

شماره گذاری	صفحه
الف	بسم الله الرحمن الرحيم
ب	صفحه عنوان به زبان فارسی
ج	صفحه تأییدیه هیأت داوران
ادامه حروف ابجد	صفحه فرم آمادگی دفاع
ادامه حروف ابجد	صفحه تأییدیه IRAN DOC
ادامه حروف ابجد	صفحه گزارش ناظر و کمیته راهبری (به صورت جداگانه)
ادامه حروف ابجد	سپاسگزاری
ادامه حروف ابجد	فهرست مطالب
ادامه حروف ابجد	فهرست جدول ها
ادامه حروف ابجد	فهرست شکل ها
ادامه حروف ابجد	فهرست نقشه ها
۱	چکیده فارسی
ادامه اعداد	فصول پایان نامه
ادامه اعداد	فهرست منابع فارسی
ادامه اعداد	فهرست منابع انگلیسی
ادامه اعداد	پیوست ها
ادامه اعداد	فهرست نام ها (در صورت تمایل)
اعداد	چکیده انگلیسی ادامه
بدون شماره	صفحه عنوان به زبان انگلیسی

حروف ابجد: ابجد، هوز، حطی، کلمن، سعفص، قرشت ، ثخذ، ضظغ

اعداد: ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹...

- واحد فرمول ها و تمام اعداد و مقادیر مندرج در متن باید مطابق با سیستم SI ارائه شود. در موارد خاص که از سیستم های دیگر استفاده می شود باید معادل آن در سیستم SI در پاورقی آورده شود.
- هر فرمول نخستین بار که در متن استفاده می شود باید تعریف شود.

۲-۷ پانویس یا پاورقی یا زیرنویس

پانویسها مطالبی هستند که نویسنده می‌خواهد خواننده را از آن‌ها آگاه کند؛ ولی به دلیل برهم‌زدن انسجام مطالب، آن‌ها را در پایین هر صفحه می‌آورد. روی کلمه یا جمله‌ای که به پاورقی نیاز دارد، عدد تُک (شماره ریزتر از متن که بالای کلمه مورد نظر قرار می‌گیرد) گذاشته، و مطلب پانویس با همان عدد در پایین صفحه ذکر می‌شود. مطالب پانویس چه فارسی باشد و چه لاتین، تمام اعداد تُک در متن به فارسی ذکر می‌شود؛ اما در پایین صفحه، مطالب لاتین با عدد لاتین و از سمت چپ و مطالب فارسی با عدد فارسی از سمت راست نوشته می‌شود. پانویسها بر اساس محتویاتشان بر سه نوع‌اند:

الف) ارجاعی: در این پانویس مشخصات سند و منبع به طور کامل یا مختصر ذکر می‌شود.

ب) توضیحی: شامل مطالب حاشیه‌ای، توضیحی، تفصیلی، مطالب فرعی وابسته به متن و مورد علاقه خواننده؛ ضبط لاتین اعلام یا واژگان بیگانه و معادل‌های اصطلاحات؛ عنوان اصلی آثار مترجم؛ توضیحات مترجم، ویراستار، مصحح و حاشیه‌نگار؛ معرفی اجمالی نویسنده و اثر، و مشخصات کتاب‌شناسی اثر.

پ) ترکیبی: ترکیبی از پانویس ارجاعی و توضیحی است.

در تنظیم و بازبینی پانویسها به این نکات توجه کنید:

۱. آنچه ضروری و مهم و مفید است، حفظ و بقیه حذف شود.

- جدول ها و شکل ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که در متن می آیند ، در داخل پراکنش به عدد شماره گذاری می شوند.

- تمامی شکل ها (تصویر ها، نمودارها، منحنی ها) و جدول ها باید با کیفیت مناسب تهیه شوند. به گونه ای که کپی تهیه شده از آنها از وضوح کافی بر خوردار باشد.

- چنانچه جدول، شکل یا تصویری از مرجعی آورده شده است، مرجع در انتهای عنوان جدول یا شکل ذکر

گردد. همچنین لازم است به کلیه شکل ها و جدول ها در متن ارجاع شده باشد.

- عنوان جدول در بالای جدول و عنوان شکل در پایین شکل آورده می شود.

- جدول باید فاقد خطوط عمودی و حداقل خطوط افقی باشد.

- در نمودارها محورهای عمودی و افقی باید کاملاً مشخص باشند و در صورتیکه نمودار بیش از یک منحنی داشته باشد به راهنما نیاز دارد. با توجه به استفاده از چاپ سیاه و سفید، منحنی ها باید با بکارگیری طیف رنگی خاکستری از یکدیگر متمایز شوند.

- از درج اعداد و کلمات انگلیسی در جدول ها و شکل ها خودداری شود. تمام اعداد و کلمات به فارسی نوشته شود.

۲-۶. روابط ریاضی و فرمول ها

- فرمول ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که در متن می آیند ، در داخل پراکنش به عدد شماره گذاری می شوند.

شیوه‌نامه نگارش دانشگاه جامع علمی کاربردی

۲. اگر نویسنده پانویشت مؤلف نباشد، (مترجم، ویراستار یا ناشر باشد) با کوتاه‌نوشت «م»، «و» یا «ن» مشخص شود.
۳. پانویشت‌های فارسی و لاتین در پایین صفحه از جهت نگارش خود تنظیم شوند.
۴. جهت خط جداکننده متن از پانویشت به اولین پانویشت بستگی دارد؛ اگر اولین پانویشت لاتین باشد، این خط از سمت چپ و به‌اندازه یک‌سوم سطر کشیده می‌شود.
۵. پانویشت‌های غیرجمله‌ای نقطه نمی‌خواهد.
۶. ارجاع به پانویشت با عدد تُک‌دار بدون پرانتز و قبل از نشانه نگارشی نشان داده می‌شود؛ مثال: سام رُدی در مقاله «توتم و سینما» در تحلیل ساختگرایانه خود از فیلم... .

۲-۸ درج لغات لاتین در متن فارسی

- حتی المقدور از آوردن کلمات انگلیسی در متن فارسی خودداری شود و ترجیحا معادل فارسی آن آورده شود و در صورت لزوم معادل انگلیسی کلمه یا عبارت در پاورقی آورده شود.
- در مواردی که لازم است از کلمات اختصار انگلیسی در متن استفاده شود، ابتدا معادل فارسی آن نوشته شده و سپس حروف اختصار در پرانتز قرار می‌گیرد و اصل کلمه یا عبارت انگلیسی در پاورقی آورده می‌شود.
- آوردن اصل کلمه یا عبارت انگلیسی در پاورقی فقط برای اولین بار ضرورت دارد.
- در صورت استفاده از کلمه انگلیسی در متن فارسی اندازه قلم آن ۲ شماره کوچک تر از اندازه قلم فارسی باشد.

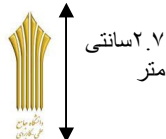
~ ۳۰ ~

۲.۵ سانتی متر

وزارت علوم تحقیقات و فناوری
دانشگاه جامع علمی کاربردی
واحد استان.....

فونت ۱۰ Arial BOLD ←

۶ سانتی متر

۲.۷ سانتی متر

۱ سانتی متر

نام دستگاه متقاضی
نام مرکز مجری

۵ سانتی متر

ماه و سال

گزارش پایان پروژه برای
دریافت درجه در رشته

فونت ۱۶
ZAR ←

عنوان کلان پروژه: Arial ۱۰ فونت BOLD ←

..... فونت ۱۶ ZAR ←

راهبر کلان پروژه: فونت ۱۶ ZAR ←

..... فونت ۱۶ ZAR BOLD ←

مشاور کلان پروژه: فونت ۱۶ ZAR ←

..... فونت ۱۶ ZAR BOLD ←

عنوان پروژه تخصصی: فونت ۱۶ ZAR ←

..... فونت ۱۶ ZAR BOLD ←

استاد راهنما پروژه تخصصی: فونت ۱۶ ZAR ←

..... فونت ۱۶ ZAR BOLD ←

مشاور پروژه تخصصی: فونت ۱۶ ZAR ←

..... فونت ۱۶ ZAR BOLD ←

نگارنده: فونت ۱۶ ZAR ←

..... فونت ۱۶ ZAR BOLD ←